

Így épül és szépül Budapest

Ha a budapesti dolgozó a bolondos, szeles áprilisi időben végigjárja a várost, örömmel láthatja, hogyan épül és szépül a főváros arculata. Sok helyen a szorgos kezek már egészen eltüntették a háború és az ostrommüthette sebhelyeket, sok helyen most állítják az állványokat a házak tatarozására, rakják a kockaköveket az utak burkolására, keverik a betont a dunai rakpartok, budai támfalak javítására.

Ezt a szemet-lelket gyönyörködtető, a jövőbenézést optimizmusra hangoló építőmunkát mindenütt a részletes építési tervek kidolgozása, ezt pedig annak a nagy, átfogó keretnek az elkészítése előzte meg, amelybe ezek a tervek beilleszthetők. Ez a munka a városrendezés munkája, amelyet rendezési tervek alakjában még csak a szakemberek tudnak értékelni, mert a nagyközönség részére érzékelhető formában már mint modern lakóépületek, üzletházak, új utak, csatornák, villamosvágányok, sétá- és játszóterek, parkok, fasorok jelentkeznek.

A végrehajtás feladata és egyben dicsősége már a fővárosi építőügyosztályait, intézményeit és üzemait illeti.

Maga a városrendezési tervező munka mindig jóval előtte jár a végrehajtásnak, hogy a hatóságok a rendezési terv által szabályozott városterületen minden építést már ezekbe az általános tervekbe beillesztve engedélyezhessenek. A III. ügyosztály mindjárt a felszabadulás után elkezdte az új városrendezési tervek kidolgozását, mert hiszen a háború és az ostrom szomorú pusztításainak következtében egyes területeken nem várt, kedvező lehetőségek kínálkoztak az eddigi elavult, egészségtelen városszerkezet modernizálására.

Még 1947 második felére elkészültek a budai Dunapart Margithíd és Szabadsághíd közötti szakaszának rendezési tervei, amelyek már számoltak a Kossuth-híd hozzávezető útjainak elhelyezésével. Elkészült a Margithíd budai hídfőjének rendezési terve is, úgy, hogy mire a híd felépült, már a budai oldalon is eltávolították a romépületeket, ideiglenes üzletházakat emeltek, kijavították az utakat, kicsinosították a parkokat.

A tömegsport fellendülésével külön városrendezési feladatot jelentett, hogy kijelöljék a sporttelepek céljára alkalmas területeket.

Az Árpád-híd megépítése tette szükségessé, hogy jóelőre kidolgozzák Óbuda belső részeinek szabályozási terveit és a III., Zsigmond-tér környékének részletes rendezését. Azoknak a régi házaknak, amelyek a III. kerületi Calvin- és Pacsirta-utcákban most kerültek csáskány alá, a sorsa már két évvel ezelőtt meg volt pecsételve, amikor megállapították, hogy az új szabályozási tervek szerint közterületre esnek.

Régi városrendezési feladat az Andrássy-út torkolatának és a Deák Ferenc-térnek a rendezése is. A tervek már itt is elkészültek és megvalósításra várnak.

Még ez évben sor kerül a Calvin-tér részletes rendezésére, amelynek tervei hosszas viták és a lehetőségek gondos mérlegelése után születtek meg. A Marx-tér rendezésére előreláthatóan csak az öt éves terv első évében kerül majd sor.

A hidépítésekkel kapcsolatosan még az év folyamán megvalósulnak a Lánchíd budai és pesti hídfőinek szabályozására vonatkozó nagyszabású városrendezési tervek. Ezek megvalósítása után a Roosevelt-téren a dunaparti villamosvonal a Lánchíd alatti alagútba fog a Dunakorzóról s Széchenyi-rakpartra átjutni, míg a Clark Ádám-tér szintjét körülbelül 1-2 méterrel emelik és így megszűnik az a nyereg, amelyen eddig a Lánchídról az Alagút felé haladó járóműveknek át kellett bukdácsolniuk. A téren egyébként a járóművek kör-

forgalmi rendszer szerint fognak áthaladni.

A szorgos városrendezőknél gondjuk volt a IV. kerületben a Kossuth Lajos-utca, Magyar-utca, Reáltanoda-utca és Szép-utca által bezárt terület beépítésének szabályozására, a XII. ker., Böszörményi-út és Némethölgyi-út környékének szabályozására és beépítésére és az I. kerületben a Krisztina-tér és Horváth-kert környékének rendezésére is.

A fővárosunkban létesítendő új települések terveit is előkészítették már.

A Budapesti Földhivatal által létesítendő Maglódi-úti lakótelep, a Felső-rákosi réteken létesülő település, a Gazdag-rétnek, Sasad egy részének, városrendezési tervei már kidolgozott formában várják a megvalósítást.

De elkészült már a II. és III. kerület belső részein létesítendő lakótelep beépítési vázlatterve, a Ferdinánd-tér szabályozási és beépítési terve, továbbá a Lövőház-, Kisorókus- és Fény-utcák és a Marcibányi-tér által határolt terület szabályozásának módosított terve is.

Csupa haladás, előrenézés, élni akarás, amely részben már testet öltött, részben a közeli jövőben fog megvalósulni. Ezernyi alkalom, lehetőség, az építésre, alkotásra, a dolgozó társadalom életkörülményeinek javítására.

De ez még nem minden. Ha megtudakoljuk, hogy milyen városrendezési tervek vannak még munkában, igen érdekes választ kapunk. Azóta, amióta ez év januárjában kormányrendelet alapján megalakult a Fővárosi Tervező Iroda, a polgármesteri III. ügyosztálytól gyors ütemben egymás után kapja a városrendezési feladatokat. Az Iroda kiváló városrendező tervezőgárdája nagy munkakedvvel és lendülettel látott neki ezeknek a feladatoknak és bizonyosra vehető, hogy azokat idejekorán és jól meg is oldja.

Készül már a II. ker., Kunfi Zsigmond-utcában létesítendő lakótelep beépítési terve, a III. ker., Lajos-, Galagonya- és Nagyszombat-utcák, valamint az

Árpád fejedelem-útja közötti terület részletes városrendezési terve.

Dolgoznak már az Aranyhegyen létesítendő olimpiai stadion és a Római-fürdő mellett felépítendő lakótelep vázlattervén, az Óbudai téglagyárakkal kapcsolatos rendezési problémákon, a Viziváros belső területének részletes városrendezési tervén.

Megoldás előtt van a Boráros-téri és a Baross-tér összeköttetését biztosító tranzverzális út létesítése, a Boráros-téri hídfeljáró és a tér átrendezése, valamint a Margit-sziget újjáépítésének megtervezése.

A Városházán nem csupán rendezési tervek készülnek, de a rendelkezésre bocsátott keretek között igyekeznek minél előbb megoldani a háborús romépületek eltüntetését és a lakóépületek tatarozásának serkentését. Ez a munka nem könnyű feladat, mert a még fennmaradt romépületek nagyrésze csak részben rom, amelyben még laknak. Itt a lebontás végrehajtása előtt, előbb még helyet kell biztosítani a lakóknak más lakásokban.

A harmadik tervén sok nagyszerű alkotást tartogat fővárosunk számára. Új lakások épülnek, a romlakásokat helyreállítják, tatarozzák a főútvonalak lakóházait. Iskolákat, kulturális és közellátási célokat szolgáló épületeket emelnek. A Nagykörúton végig középre helyezik a síneket, tovább épül a Pest-szenterzsébetet Kőbányával összekötő Határ-út, új autótutat kap a Szabadsághegy, tovább folytatják a Rákospatak szabályozását, megkezdik a Margit-sziget és a Városliget kertészeti rendezését, új parkok, játszóterek létesülnek.

A népi demokrácia belső ellenségeivel leszámolva, mindkét kezével végén fogva a munkát, dolgozik, alkot a dolgozók életszínvonalának emelésében.

Amikor a főváros műszaki igazgatásának dolgozói a város útjait járják, a dolguk után siető embertársaik soraiba elvegyülve a jól végzett munka öntudatával gondolnak arra: Nekik is részük van abban, hogy így épül és szépül hazánk szép fővárosa, a mi drága Budapestünk.

Dr Bertóty István